

חוברת השבת - מדריך למורה

מורים יקרים, חוברת השבת נועדה להציג בפני התלמידים את עושרה, יופיה, רבגוניותה וקדושתה של השבת. השבת היא אחד המרכיבים המרכזיים בישראליות וביהדות שלנו, וציר זה חוצה את החוברת לאורכה.

אנחנו מקווים שהתלמידים יחוו את ייחודיותה של השבת, יכירו באפשרויות השונות לקיום השבת, יפנימו את הצדדים השונים הקיימים בה ויבחרו לעצב את שבתותיהם באופן שבו יראו לנכון, כך שאלו תהיינה משמעותיות עבורם. הלימוד נעשה באופן חווייתי, וכולל הפעלות כיתתיות, עבודה בקבוצות ובזוגות והרבה דיונים כיתתיים ושימוש באמנות שנועדו להעמיק את הלמידה.

למידה מהנה ומרחיבת דעת,
צוות חינוך ישראלי

הסברים על יחידות החוברת

יחידה ראשונה – זה רק אני והשבת שלי

חלק ראשון - מי אוהב את השבת?

ההיכרות שלנו עם השבת מתחילה בבירור עצמי – איזו שבת כל אחד ואחד מן התלמידים מכיר? אנחנו יוצאים מתוך הנחה שעבור כל התלמידים השבת מציינת יום שונה וחריג במהלך השבוע. גם אם הם לא מקיימים את הריטואלים המסורתיים, השבת שונה מיתר ימי השבוע בכך שהם לא לומדים בבית הספר, רוב הסיכויים שהוריהם לא עובדים בשבת, וכן סביר להניח שהם עושים דברים שונים מאלו שהם עושים במהלך השבוע. השאלה האחרונה המתייחסת לשבירת השגרה נועדה להצביע בפני התלמידים על ייחודיותה של השבת (נושא שיעבור כחוט השני בין כל היחידות בחוברת).

חלק שני - לכל אחד יש השבת שלו שישגור איתה מעגל

מטרת החלק הזה, היא לספר את הסיפור הפלורליסטי של השבת – חשוב לנו שכל התלמידים ירגישו בנוח במהלך לימוד הנושא, ולכן, אנחנו רוצים להבהיר שאין שבת אחת שהיא השבת הנכונה, יש הרבה שבתות, והשאלה היא איזו שבת אנחנו רוצים לאמץ לעצמנו מבחירה. התלמידים יקראו קטעים מחמישה שירים, תוכלו כמובן להוסיף שירים נוספים שמתארים אווירת שבת, רק שימו לב שאלו לא שירים המופיעים בהמשך החוברת, בכדי להימנע מחזרתיות. השאלות נועדו לכוון את התלמידים לזהות שבתות משמעותיות עבור הכותבים, ושבתות סתמיות. בנוסף, הם יכולים להבחין בין שבתות שאין בהן כל סממן דתי, לשבתות מסורתיות ולשבתות דתיות. כאמור, המטרה היא להכניס אותם לאווירת השבת, שהיא אווירה שונה ומיוחדת, כפי שראינו בחלק הראשון של היחידה, וכפי שנעמיק ברעיון ביחידה הבאה. שתי השאלות האחרונות עוד ילוו אותנו לאורך החוברת – המצוי והרצוי – איזו שבת הם מקיימים בביתם ואיזו שבת היו רוצים שתהיה. רצוי לומר לתלמידים שהם לא חייבים לרצות שבת אחרת מזו המתקיימת בביתם, ייתכן שהם מרוצים מהשבת שלהם, זו רק נקודה למחשבה.

אנחנו סוגרים את היחידה עם פעילות נחמדה של שתי מודעות – האחת מתארת שבת שאין בה סממנים דתיים והשניה שבת עם סממנים דתיים. למרות השוני בין שתי המודעות והפעילות המוצעת לקהילה במסגרת השבת, המשותף בין שתיהן הוא שהן מגבשות סביבן קהילה ומשפחות. שוב חוזר הדגש – זה לא משנה באיזו שבת תבחרו, כל עוד יש בה תוכן שונה שהופך אותה לנקודת ציון משמעותית במהלך השבוע.

ומה עושים עם זה?

השירים שהוצגו ביחידה הזו, וקטעים שעוד נלמד בהמשך מבוססים על זיכרונותיהם של יהודים, לאורך כל הדורות, שתארו את השבתות שלהם. אנחנו מציעים לתלמידים לכתוב יומן שבת בתום כל שבת, בכדי שיוכלו לזכור איך נראו השבתות שלהם, ולהעביר את המורשת הזו הלאה.

יחידה שנייה – לבנות ארמונות בזמן

מטרת היחידה הזו היא לבחון את הקצבת הזמן, ואת החשיבות שבמיסוד מועד קבוע שמציין בכל שבוע התחלה וסוף.

חלק ראשון - חלוקת לוח השנה

חלוקת השבועות מקורה בסיפור התנ"כי על בריאת העולם בששה ימים שבסופה אלוהים שבת מכל מלאכתו, ועל כן, גם היהודים שובתים ביום השביעי. המספר שבע הוא מספר טיפולוגי ביהדות, בלינק הבא: [http://he.wikipedia.org/wiki/7_\(%D7%9E%D7%A1%D7%A4%D7%A8\)](http://he.wikipedia.org/wiki/7_(%D7%9E%D7%A1%D7%A4%D7%A8)) תוכלו למצוא עשרות הקשרים שבהם הספרה מציינת משמעות מיוחדת ביהדות. למרות זאת, אנחנו מנסים לערער על ההנחה המובנת מאליה שהשבוע צריך להיות בן שבעה ימים, ומציעים לתלמידים לחלק מחדש את לוח השנה, ולבחון את האפשרות לקיים מתכונת אחרת של חלוקת הזמן. קטע הידעת שמופיע בהמשך נועד להראות לתלמידים שאמנם היו ניסיונות לשנות את הגדרת השבוע וחלוקת הזמן, אך הם לא צלחו, ובסופו של דבר חזרו למתכונת שהתקבעה במסורת היהודית.

חלק שני - השבוע והשבת

בחלק הזה מטרתנו היא להתחיל להכין את התלמידים לקטעים המורכבים של השל שנלמד בהמשך, באמצעות שיר שכל הנראה כולם מכירים וקטע ציורי על השבת. למעשה מדובר בשני קטעים שמייצגים שתי תחושות הפוכות – בקטע הראשון בנאי חש שאין שום הבדל בין השבוע לבין השבת וכל הימים נמרחים אחד על גבי השני, ובקטע השני מנוח מרגיש שהשבת היא אותו חלק מיוחד שנעקר מהחדגוניות היומיומית. השאלות בהמשך נועדו לציין את הצורך ביצירת טקסים הקשורים בזמן – ימי הולדת, ימי נישואין, אזכרה, חגים. כל אלו נועדו לסייע לנו לציין אחת לזמן ידוע מראש את הרעיון או החוויה שאותה חשוב לנו לזכור. הטקסים שנוצרו סביב הימים הללו, מגדירים עבורנו את הדרך שבה יש לציין אותם. אפשר כמובן לשאול את התלמידים האם נכון או לא נכון לקיים טקס עם כללים ידועים מראש? מה היתרון והחסרון בטקסים המתקיימים בשביל לציין אירוע מסוים.

חלק שלישי - השבת – משכן בזמן

השל מתייחס לקדושת הזמן באמצעות דימויים מרחביים, ולכן, אחרי קריאת הקטעים, אנו שואלים את התלמידים אילו דברים מתקיימים בזמן ואילו במרחב – המטרה היא להראות שישנם דברים שיש להם שני היבטים – זמן ומרחב. בהמשך, אנחנו מעמיקים בשני הטקסטים של השל ומסייעים לתלמידים להבין את כוונתו ב"משכן בזמן" באמצעות השאלה למה שימש המשכן בתקופת הנדודים במדבר? המשכן שימש כמובן לפולחן בזמן העצירות בנדודים. כשהשל אומר שהשבת היא משכן בזמן, הוא מתייחס לעצירה לצורך קיום הפולחן. השאלות הבאות בנוגע לשימוש של השל במושגי זמן ומרחב, מתייחסות לכך שהוא קובע שששת הימים מקדשים את המרחב – עבודה, לימודים, עיסוקים, ויום אחד הוא יום שאותו מבדילים מהמרוץ. מעניין לראות את השימוש שלו במושגי המרחב בנוגע לתחום הנוגע לזמן, הוא משתמש במושגים מרחביים בשביל להמחיש שצריך לבנות את היום המיוחד הזה, הוא לא נוצר יש מאין.

ומה עושים עם זה?

אנחנו מציעים לתלמידים ליצור פרסומות למשכן בזמן – הצורך במיסוד פסק זמן קבוע בחיים. כל קבוצה תכין פרסומת, והתוצרים יוצגו בפני הכיתה. כמובן שמומלץ לתלות את התוצרים במקום מרכזי בכיתה או בבית הספר.

יחידה שלישית – קדוש, קדושה, קידוש

כולם יודעים שהשבת היא קדושה ושהדרך לקבל את השבת היא להכניסה באמצעות הקידוש. ביחידה הקרובה נלמד מהי למעשה אותה קדושה וכיצד מקדשים משהו.

חלק ראשון - מהי קדושה?

ככדי להבין מהי קדושה, נביא ארבעה מקורות שמייצגים 4 גישות להסתכלות על הקדושה.

המקורות היהודיים המוקדמים מציגים בפנינו את התפיסה שקדושה היא היבדלות – מדוע עם ישראל הוא עם קדוש? משום שהוא עם סגולה, יש לו תכונה מיוחדת שמבדילה אותו מיתר העמים. כעת אנו שואלים שאלה שניתן, אם תרצו, לקיים עליה דיון ארוך ומעמיק, שאמנם לא קשור באופן ישיר לענייננו, אך הוא מרתק – האם עם ישראל נעשה עם סגולה משום שיש לו מהות בסיסית שונה משל יתר העמים? או שאולי עצם הניסיון שלו להתקדש ולייחד את עצמו כעם בעל איכויות נשגבות, הופכת אותו לעם סגולה? במילים אחרות – האם עם ישראל הוא טוב במהותו ולכן הוא קדוש, או שהוא צריך להתאמץ להיות טוב, ואז הוא יהפך לשונה ולקדוש?

הדברים של הרב יהודה עמיטל מתייחסים לתפיסה שהשתגרה בקרב ציבורים מסוימים, על פיה רק אנשים שנמצאים בספירות עליונות ועושים מופתים, הם קדושים, ואילו הוא טוען שהקדושה צריכה להימצא דווקא באותם פרטים יומיומיים קטנים של החיים. לטענתו, אין הבדל בין המצווה לשמור על השבת ולקדשה לכיבוד אב ואב, שניהם מובילים את האדם לחיי קדושה. השאלה שאנו מציעים לשאול את התלמידים, ושגם עליה ניתן לקיים דיונים שלמים, היא מדוע דווקא הקפדה על מצוות שבין אדם לחברו היא זו שמביאה לקדושה? בהקשר זה ניתן כמובן להביא את האמירה הידועה ש"על חטא שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר".

פרופ' ישעיהו לייבוזיץ, מבקר את תפיסת ממשכי הרב קוק, הגורסים שיש דברים שיש בהם קדושה מובנית, ולמעשה משתמשים ברעיון הקדושה מתוך רצונות אינטרסנטיים ולא לשם שמיים. זו ביקורת חריפה ביותר, אך השאלה שיש לשאול היא – מי יכול לשפוט מה נעשה מתוך אינטרסים ומה נעשה לשם שמיים?

ולבסוף, אנו מביאים את עמדתו של הרב עדין שטיינזלץ, אשר מתייחס לקדושה ככזו שמשקפת הרמוניה ויופי, ולא דווקא קשורה לפולחן היהודי או לאלוהים היהודי. בהתחשב בכך שתפיסת היופי בעולם המודרני שבו אנחנו חיים צומצמה לכדי התבוננות בדוגמניות שדופות, האם אי פעם התלמידים חשבו שיש קשר בין קדושה ליופי? עד עכשיו התייחסנו למוסר, למצוות, לעשייה לשם שמיים, האם בעיניהם גם משהו שהוא יפה והרמוני הוא משהו קדוש?

בתום למידת הגישות השונות לקדושה, אנחנו מחזירים את הדיון אל התלמידים ושואלים אותם איפה יש קדושה בחייהם? ומכיוון שהדיון כולו היה ברמה גבוהה, אפשר גם לשאול מה הקשר בין קדושה לקיום חברה מתוקנת על סמך כל תפיסות הקדושה שלמדנו? קדושה כהיבדלות וכחיזוק הסגולה, קדושה ככזו שקשורה ביחסים שבין אדם לחברו, קדושה ככזו שאינה נובעת מאינטרסים של קבוצה כזו או אחרת וכקדושה כיופי והרמוניה.

חלק שני - קדושת השבת

בחלק השני של השיעור נציג בפני התלמידים טקסטים שונים המתייחסים לקדושת ליל שבת. אך נפתח קודם כל בטקסט המכונן, המופיע במקרא, המתייחס לקדושת השבת. אנחנו רואים שהדגש בטקסט הוא על הפסקת המלאכה ועל כך שכולם מחויבים לשבות, כולל בעלי החיים. מכאן עולה גם המסר החברתי, שבו נעמיק בפרק הבא. מכאן יש לחלק את הכיתה לחמש קבוצות, כל קבוצה תקבל טקסט אחר, תלמד אותו באמצעות השאלות המנחות, ולאחר מכן תציג את הלימוד שלה בפני הכיתה באופן שבו תבחר. מכיוון שהטקסטים לא פשוטים להבנה, כדאי להמליץ לתלמידים לקרוא אותם יותר מפעם אחת לפני שעונים על השאלות.

קידוש ליל ששי – טקסט הקידוש מבוסס על הטקסט התנ"כי. אם עד עכשיו למדנו שהשבת נועדה לציין ולהזכיר את בריאת העולם, הקידוש מוסיף את יציאת מצרים כסיבה לזכור ולשמור את השבת. מכיוון שכך, אנו מעמיקים ושואלים מה בין החירות הלאומית של יציאת מצרים לחירות הקיימת בשבת? זהו כר פורה למחשבות ולרעיונות שניתן לפתח.

ברכת השבת בקיבוץ משמרות – הטקסט הזה כולו רוגע וציפיה לשבת ומושם בו דגש על השבת כמחזקת את הקהילה והסלחנות. אנו מציעים לתלמידים לחשוב על דרכים לפתח את הפתיחות לאחר באמצעות השבת וקידושה.

ירדה השבת – זהו טקסט שמתכתב עם תפיסת הקדושה של הרב עדין שטיינזלץ שנלמדה קודם – השבת כהרמוניה ויופי. זו שבת קיבוצית שיש לתהות האם היא עוד מתקיימת בקיבוץ והאם ישנם ערים שבהם ניתן לזהות את האווירה הרועגת שמאפיינת את השבת הזו.

שבת בירושלים – השבת בירושלים, כפי שמתאר אותה עגנון, אכן שונה ומיוחדת מיתר הימים. אנו מציעים לתלמידים לבחון את מוטיב האור, ובאמצעות זאת לגלות את יופיו של הטקסט ואת יופיה של השבת. לבסוף, כמו בקטעים אחרים, אנו מבקשים לראות מה דומה ומה שונה בין השבת שעגנון תיאר לשבת המוכרת לתלמידים.

לכה דודי – זהו טקסט קשה, אבל השאלות המנחות מאוד מפורטות ומסייעות להבנתו. הדוד בשיר הוא עם ישראל הכלה היא השבת. הדיבור האחד שבו נאמר לבני ישראל לשמור ולזכור את השבת מתייחס לשני הטקסטים של עשרת הדיברות, באחד מצוין לשמור את השבת ובשני לזכור. כחלק מהפיוט מצוין שאחרי שיוכנעו כל אויבי ישראל, אלוהים ישמח בעם ישראל כמו חתן השמח על הכלה (יש כאן היפוך של זכר ונקבה – כמו שאמרנו, פיוט קשה, גם אם מוכר). אחרי השאלות שנועדו להיות שאלות של הבנה, אנו שואלים שאלה למחשבה – מה הקשר בין קדושת הנישואין לקדושת הקשר שבין עם ישראל לשבת? ולבסוף, כמו ביתר הטקסטים, אנו מציעים חשיבה ביקורתית ועכשווית על הטקסט הנלמד.

אחרי שכל הקבוצות יסיימו להציג את הלימוד שלהן, ניתן לשאול את השאלות המסכמות, ולעודד אצל התלמידים חשיבה מחודשת על קדושת השבת. חשוב לקשר את החלק הזה לחלק הקודם ולהראות כיצד באות לידי ביטוי התפיסות השונות בנוגע לקדושה בטקסטים שנלמדו. כמובן שבאותו הטקסט ניתן לזהות יותר מסוג קדושה אחד, למשל, בטקסט של קיבוץ מעברות יש גם קדושת היבדלות, גם קדושה שבין אדם לחברו וגם קדושה הרמונית. אנחנו מקווים שהלמידה הזו תגרום לתלמידים לחפש את הקדושה גם במקומות שהם לא חשבו קודם שניתן להגדיר אותם כקדושים.

ומה אפשר לעשות עם זה?

אחד הדברים הנפלאים בלמידה הוא שבעקבותיה ניתן לראות את העולם באופן אחר. אנו מציעים לתלמידים להתבונן בעולם דרך המשקפיים החדשים שרכשו – משקפי הידע אודות הקדושה. התלמידים מוזמנים לבחון מחדש את העולם, ולשאל את עצמכם היכן יש קדושה, היכן צריכה להיות קדושה והיכן יש משהו שנראה כקדוש, אבל הוא אינו כזה כלל ועיקר.

חידה רביעית – כאן שובתים – המימד הסוציאלי של השבת

חלק ראשון - עולם ללא מנוחה

קצת קשה לנו לדמיין זאת, אבל בכל זאת שווה לנסות – איך היה נראה עולם שאין בו מנוחה? המדרש בשמות רבה מתאר את הסבל הכרוך בחיים בעולם שכזה ואת חוסר התועלת שבהעבדה ללא מנוחה למעביד עצמו (משה מסביר לפרעה שהעבדיו ימותו אם הוא לא ייתן להם יום מנוחה אחד בשבוע).

שאלה שאינה מופיעה בחוברת ושניתן לפתח היא האם היום חזרנו למצב של עבדות? כלומר, כשאנשים צריכים לעבוד בשתי עבודות בשביל לכלכל את משפחתם? כשמצפים מעובדים לעבוד גם בשבת? כשעובדים מצופים לענות למיילים ולהיות זמינים בכל שעות היממה?

חלק שני - השבת הסוציאלית

אנחנו מאוד ממליצים להפוך את גלריית הקטעים לגלריה – כלומר לתלות את הקטעים השונים מסביב לכיתה, ולאפשר לתלמידים לשוטט ולקרוא את הקטעים השונים, ולבחור לעצמם את הקטע שדיבר אליהם.

בעקבות הגלריה ישנן שאלות רבות שנועדו לפתח את החשיבה העצמית של התלמידים בעקבות קריאת הקטעים. בנוסף, ישנן שתי שאלות נוספות שמטרתן לפתח דיון על השבת הסוציאלית שמאפשרת לקיים חברת צדק ושמאפשרת גם למי שאינם יהודים לחיות בחברה שמקפידה על חוקים חברתיים.

חלק שלישי - קדימה, שכנע אותי – דיבייטינג על המימד הסוציאלי של השבת

כללי הדיבייט מופיעים באופן מפורט בחוברת עצמה. הדגש עבורכם הוא בשיתוף כל התלמידים בתפקיד כלשהו לפחות באחד הצוותים של הדיבייט, ובכך שיש להסביר לכיתה שמדובר בדיון מונחה, עם כללים ברורים, המאפשר קיום שיח ברמת האזנה גבוהה.

כוונתנו היא להדגים בפני התלמידים את מורכבות השאלות הנובעות מתוך עקרון השבת הסוציאלית – מצד אחד אנחנו רוצים לקיים יום מנוחה עבור כולם, מצד שני, נשאלת השאלה מה קורה כאשר מנוחה של אחד היא עבודה לאחר, או חילול שבת בעיני הדתיים.

את הטקסטים המלאים לדיבייט תוכלו למצוא [כאן](#)

ומה אפשר לעשות עם זה?

אנו מציעים לתלמידים לבחון את סביבתם הקרובה ולגלות האם ישנם אנשים שעובדים בשבת, והאם העבודה שלהם מוצדקת או מונעת מהם מנוחה.

יחידה חמישית – העניין שבמגוון

אחת המטרות שלנו בחוברת הלימוד, שבאה לידי ביטוי גם ביחידה הראשונה, היא להמחיש לתלמידים שיש דרכים שונות לציין את השבת. היחידה הזו תוקדש כולה לפיתוח הסקרנות של התלמידים בנוגע לשבתות האחרות ולמוכנות לראות את היופי בכל אחת מהשבתות, ואולי גם לאמץ חלק מהמרכיבים של השבתות האחרות.

חלק ראשון - "מה אתה עושה כשאתה קם בשבת בבוקר?"

בכדי לפתח את יכולות ההקשבה והסקרנות, אנו שולחים את התלמידים לראיין כל אדם שירצו בנוגע לשבת שלו. ניתן לומר להם שהסיפורים על השבתות השונות, המשולבים לכל אורך החוברת, אלו הסיפורים שהיינו רוצים שהם יצליחו לשאוב מהמראיינים שלהם. ולכן, צריך להלהיב את התלמידים לקראת המשימה הזו, להסביר להם שהם עושים מעין עבודת תחקיר עיתונאית, ולעודד אותם לקיים ראיונות עומק עם האנשים שאותם הם בוחרים לראיין. כמובן שמומלץ להציע לתלמידים להוסיף שאלות לראיון, מעבר לשאלות המוצעות. הראיונות מתקיימים כעבודת בית, בעקבותיהם יש שאלות שהתלמידים נדרשים לענות עליהן, כדי להעמיק את התובנות בעקבות הראיון, והם עוד ישמשו אותנו בכיתה בחלק השני של היחידה.

חלק שני - "שבתות" ברבים

את השיעור נפתח בשני קטעים, הראשון, המוכר עד מאוד, הוא השיר של תרצה אתר "שבת בבוקר" והשני הוא הקריאה של אורי אורבך את הטקסט של אתר. כשאורבך קורא את אתר, הוא אמנם מזהה שהשיר מתייחס לחוויה שונה לחלוטין מחוויית השבת שלו, שהוא תופס כקדושה וכנכונה, אך הוא גם מוכן להכיר ביופי וברוגע שיש בשבת האחרת. מכאן אנחנו מתגלגלים לדיון על השבתות השונות, וחותרים אותו בשאלה שניתן לקיים עליה דיון מעמיק – האם ניתן לקיים שבת שבה גם מקדשים על היין וגם שטים בירקון בסירה? כמובן שיש דעות לכאן ולכאן, יש כאלו שיטענו שאם מקיימים קידוש, כלומר, מכירים בבורא העולם ובשבת שהוא הנחיל לעם ישראל, הרי שאי אפשר לחלל את השבת בשיט בירקון, יש כאלו שיטענו שאין טעם בקיום ריטואלים הקשורים בדת אם האדם הוא אינו אדם מאמין, ויש כאלו שיטענו שקידוש הוא לא רק חוויה דתית, ולכן גם בשבת חילונית ניתן גם לקדש וגם לצאת לשיט בירקון. אם הדעות השונות לא יעלו בדיון בכיתה, תוכלו לעמת את התלמידים עם דעה שהם עצמם לא הציפו. עבור השלב הבא של השיעור, צריך לדחוק את השולחנות הצידה, לסדר מעגל של כסאות, ובמילים אחרות – לשנות אווירה. הפעילות הזו יכולה להיות פעילות מגבשת ומעניינת, ומטרת הישיבה במעגל היא ליצור אווירה של פתיחות והקשבה. הוראות הפעילות כתובות באופן ברור בחוברת, כך שאין טעם לחזור עליהן, לנו רק חשוב להדגיש שהמעגל הזה נועד להיות שוויוני ולהימנע משיפוטיים. בכיתות שבהן רמת הקריאה היא נמוכה, אפשר שכל תלמיד יקריא או יספר על הראיון שהוא עצמו ערך, כדי לא להביך תלמידים שנחשפים לראשונה לטקסט שלא הם כתבו והם עלולים להתקשות בקריאתו.

אפשר להציע לתלמידים לכתוב לעצמם הערות בזמן שהם שומעים את הסיפורים השונים, בכדי שיוכלו לענות בהמשך על השאלות המתייחסות לסיפורים. מומלץ מאוד ליצור פלקט מהפתקים המתארים את כל החוויות, בכדי שיווצר פסיפס של השבתות השונות.

ומה אפשר לעשות עם זה?

אנחנו ממליצים שוב להפוך את החוויה הלימודית לחוויה אמנותית, וליצור מצגות ותערוכות המשקפות את השבתות השונות.

יחידה שישית – השבת שלנו

אחרי שהקדשנו את הלימוד בשבועות האחרונות לחשיבות השבת ולהיכרות עם שבתות שונות, כעת נתמקד באפשרות של כל אחד ואחד מן התלמידים לעצב לעצמו את השבת שלו.

טקס השבת שלי

מכיוון שתלמידים בתקופת חטיבת הביניים אוהבים מאוד שאלונים וסקרים, עצבנו את תכנון השבת כשאלון. מובן שאפשר להוסיף שאלות נוספות או קטגוריות נוספות, בהתאם לאופי הכיתה. בהמשך אנו ממליצים להם להיכנס לכמה אתרים שבהם יוכלו למצוא רעיונות וחומרים לעיצוב השבתות שלהם, ולערוך מעין מחקר קטן בכדי לפסל את השבת המתאימה להם.

כדוגמא לרעיון שניתן ליישם במשפחות, אנחנו מציעים את משחק הפתקיות. רצוי מאוד לעודד את התלמידים להיות כמה שיותר מקוריים ולהציע מגוון של טקסים, פעילויות וטקסטים לשבתות שהם ייצרו לעצמם.

את הפעילות כולה, ואת הלימוד שערכנו בנוגע לשבת, נחתום בתערוכת פלקטים שהתלמידים יכינו ובהם יציגו את השבת שעצבו לעצמם. ניתן להציג את הפלקטים בפני הכיתה, בפני בית הספר, ואפשר גם לערוך ערב שכבתי מיוחד ולהזמין את משפחות התלמידים. פעילות כזו יכולה להיות אחד משיאי שנת מחקר השורשים.